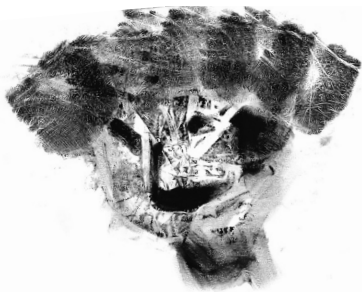


Retrat de rostres i rastres

DL: B. 20312-2021

Una activitat en el marc de l'exposició *Un bany de llum* de l'Associació Susoespai. Creació i Salut mental al Centre Cultural Albareda (Barcelona), del 9 al 31 de desembre de 2021.

Per Joan Miquel Porquer Rigo i Andrea Martínez Arroyo, amb la col·laboració d'Àngela Guzmán Martínez i Marta Ovejero Martí.



Per començar l'acció, llegeix un fragment de text: «Pues ¿qué es "el rostro"? Todo el mundo tiene uno. Pero es un rostro entre otros, y no se convierte en rostro hasta que entra en contacto con otros rostros, los contempla o es contemplado por ellos. ... Los rostros están ligados a la vida, a lo largo de la cual van cambiando, y están marcados por esa experiencia vital. Pero también pueden heredar, practicar con otros (p.e., entre madre e hijo) y, por último, recordar, cuando queremos evocar a una persona. Por el contrario, en el espacio público los rostros adoptan otros papeles y se adaptan a convenciones, o se someten a la omnipresencia de iconos oficiales producidos por los medios que ejercen su dominio sobre los rostros en lugar de intercambiar su mirada con ellos. "El rostro es la parte social de nosotros; el cuerpo es la naturaleza"». (Belting, 2021, p. 5-6).

... després, segueix un procés:

1. Examina els rostres que t'observen des de les parets de la sala d'exposicions. Detecta les seves mirades, els seus gestos i les seves expressions.
2. Tria un retall de tela d'entre els que tens disponibles a la capsa, el que tingui la textura que més t'atregui. Taca'l de tinta a l'esponja –sigui amb la tela estesa o fent un manyoc.
3. Estampa, empasta o tamponeja el retall en el paper. No t'hi miris molt: taca.
4. Després, observa la màcula de color que has produït: serà el contorn d'un rostre.
5. Pensa en quins són els trets més importants d'un rostre, quins són els *rastres* que ens permeten identificar les característiques físiques, psíquiques i emocionals d'una persona: són els ulls, la boca, el nas, les orelles? Les expressions, les pulsions, les vibracions, els desitjos que transmeten? Són les celles o el bigoti? Les ulleres, les arracades, els pírcings? Les arrugues, les pigues o els grans?
6. Traça amb un pinzell o amb els dits, amb diferents gruixos i pressions, els trets característics d'una nova identitat. No facis una caricatura, obliga't a respectar. Intenta no autorrepresentar-te ni retratar ningú que et sigui familiar: obliga't a imaginar.
7. Reuneix aquesta nova persona amb la resta que es vagin creant en el taller. Suma-les a l'exposició de rostres per observar (i ser observats).

Si vols continuar treballant: considera seguir dibuixant rostres: fes-te una llibreta i prova diferents tècniques pictòriques. Pots fer un retrat només amb una línia de bolígraf, sense aixecar-lo del paper? Pots fer-lo només amb taques o amb punts? Pensa també a atribuir-los-hi una història: posa nom als teus rostres, fes un petit text, una frase, que en defineixi un tret identitari, una anècdota... Exposa els resultats en marcs de fotos o a les parets, compara-tes-los. Fes partícip el teu voltant... o atresora'ls com un projecte personal!

Obre't el cap: dona una ullada al llibre d'on hem extret la cita inicial d'aquesta fitxa, *Faces. Una historia del rostro*, de Hans Belting (Akal, 2021); a la pel·lícula *¿Qué tienes debajo del sombrero?* de Lola Barrera i Iñaki Peñafiel (2006); al catàleg virtual de la National Portrait Gallery de Londres (<https://www.npg.org.uk/collections/explore/>); o investiga el concepte de *pareidolia*.